

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการ ที่มา และความสำคัญ

การวิเคราะห์ในสาขาเศรษฐศาสตร์มหภาคมักเกี่ยวข้องกับเสถียรภาพทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ อาทิเช่น นโยบายในการรักษาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาวให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยผ่านทางนโยบายทางการคลัง และนโยบายการเงินนี้จะส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจส่วนรวม เช่นด้านการผลิต การจ้างงาน และภาวะเงินเฟ้อที่ต้องอยู่ในระดับที่เอื้ออำนวยต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจแต่ก็ไม่สูงเกินไปจนก่อให้เกิดความผันผวนทางเศรษฐกิจหรือนำไปสู่ความไม่มั่นใจทางเศรษฐกิจและผู้ออม

ภาวะเงินเฟ้อเป็นภาวะที่ระดับราคาสินค้าทั่วไปเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง อัตราเงินเฟ้อที่เหมาะสมแก่ระบบเศรษฐกิจหนึ่งจะเป็นเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับหลายๆปัจจัยซึ่งแตกต่างกันไปตามภาวะการผลิตและเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ ดังนั้น การรักษาระดับอัตราเงินเฟ้อให้เหมาะสม จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจมหภาคที่ธนาคารกลางของแต่ละประเทศพยายามรักษาความสมดุลของระดับราคา โดยต้องให้ระดับราคาปรับตัวเพิ่มขึ้นบ้าง แต่ไม่บั่นทอนความสามารถในการบริโภคของประชาชนและกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันกับสินค้าในตลาดโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่มีระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว การรักษาเสถียรภาพราคามีความสำคัญต่อเสถียรภาพของอัตราแลกเปลี่ยนด้วย ในทางปฏิบัติธนาคารกลางของประเทศดังกล่าว จึงมักจะรักษาอัตราเงินเฟ้อเพื่อมิให้เกินระดับเฉลี่ยของประเทศคู่ค้า โดยการใช้นโยบายการเงินเป็นเครื่องมือในการควบคุมเป้าหมายดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินนโยบายการเงินธนาคารกลางบางประเทศ ก็อาจมีเป้าหมายอื่นๆ เช่น อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจควบคู่กันไปด้วย

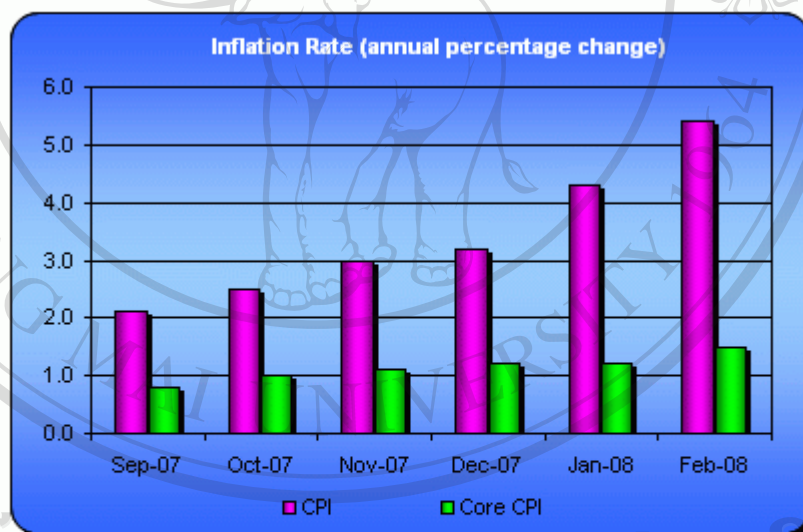
โดยทั่วไปในการดำเนินนโยบายการเงินของทุกประเทศมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเสถียรภาพเศรษฐกิจทางด้านราคาและหรือการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามในแต่ละประเทศจะมีเป้าหมายสูงสุด (ultimate target) เครื่องมือ (instruments) และขั้นตอนในการดำเนินนโยบายการเงิน (operating procedure) ที่แตกต่างกันออกไปตามรูปแบบของโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศนั้น กรอบนโยบายการเงินแบบการตั้งเป้าหมายเงินเพื่อเป็นกรอบที่ใช้เงินเพื่อคาดการณ์ (forecast of inflation) เป็นเป้าหมายชั้นกลาง การดำเนินนโยบายการเงินจะพยายามให้อัตราเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นจริงเป็นไปตามเป้าหมาย โดยประเทศส่วนใหญ่ที่ใช้กรอบนี้ใช้อัตราดอกเบี้ยที่ทางการสามารถควบคุมได้เป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบาย การตั้งเป้าหมายเงินเพื่อนับว่าเป็นวิวัฒนาการของการดำเนินนโยบายการเงิน โดยมีความเชื่อว่าความชัดเจน และความโปร่งใสในการดำเนินนโยบายการเงินที่ธนาคารกลางได้แสดงต่อภายนอกจะช่วยให้สามารถควบคุมอัตราเงินเฟ้อได้ กรอบการตั้งเป้าหมายเงินเฟ้อนี้เริ่มใช้ตั้งแต่ปี 1990 ในประเทศนิวซีแลนด์และแคนาดา ต่อมาได้มีประเทศต่างๆ หันมาใช้มากขึ้น อาทิ อังกฤษ สวีเดน ออสเตรเลีย ฟินแลนด์ ประสบการณ์ของประเทศเหล่านี้สร้างความพอใจในการควบคุมอัตราเงินเฟ้อและการเจริญเติบโตที่มีเสถียรภาพได้ระดับหนึ่ง ในปัจจุบันประเทศที่ประสบวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ เช่น เกาหลีใต้ อินเดีย บราซิล และฟิลิปปินส์ ก็อยู่ระหว่างการพิจารณาใช้กรอบการตั้งเป้าหมายเงินเฟ้อ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2549)

บทเรียนจากประสบการณ์ของการดำเนินนโยบายการเงิน ซึ่งพบว่านโยบายการเงินสามารถเอื้ออำนวยให้ระบบเศรษฐกิจมีการพัฒนาและเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว โดยผ่านช่องทางการรักษาเสถียรภาพของราคาเป็นสำคัญ เนื่องจากประสบการณ์ของประเทศต่างๆ เหล่านี้ในระยะหลัง โดยส่วนใหญ่พบว่าการรักษาเสถียรภาพของราคาเป็นช่องทางที่นโยบายทางการเงินจะสามารถให้ผลตอบแทนแก่ระบบเศรษฐกิจและสังคมได้เหมาะสมที่สุด เนื่องจากปัญหาเงินเฟ้อ นอกจากจะมีผลกระทบโดยตรงต่อระดับรายได้และอัตราการเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจแล้วยังทำให้ประสิทธิภาพการจัดสรรทรัพยากรเลวลง ในทางทฤษฎีระดับเงินเฟ้อต่ำแต่มากกว่าศูนย์น่าจะให้อัตราการตอบแทนทางสังคมและเศรษฐกิจเฉลี่ยสูงสุด เพราะหากทางการปล่อยให้อัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับสูงและเป็นระยะเวลาต่อเนื่องกัน ก็จะส่งผลเสียให้แก่เสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจและการเงินซึ่งเคยเกิดขึ้นมาแล้วในช่วงวิกฤตการณ์น้ำมันโลกในปี 2516-2517 และปี

2522-2523 ที่ภาวะเงินเฟ้อสูงมากๆและทำให้เศรษฐกิจโลกต้องเผชิญกับภาวะเศรษฐกิจชะงักงัน (stagnation) มาแล้ว

Fischer (1993) ได้ทำการเปรียบเทียบประสบการณ์ระหว่างประเทศ (cross – national comparisons) พบว่าเสถียรภาพของราคาเป็นเงื่อนไขที่สำคัญในการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะมีแนวโน้มทำให้อัตราการเจริญเติบโตลดลงโดยเฉลี่ยร้อยละ 0.1 ต่อปี นอกจากนี้ Sarel (1996) พบว่าผลกระทบนี้จะมีแนวโน้มสูงขึ้นเมื่ออัตราเงินเฟ้อสูงขึ้นเกินร้อยละ 8 ส่วน Judson and Orphanides (1996) และ Hess and Morris (1996) พบว่าความผันผวนของเงินเฟ้อ แม้จะอยู่ในระดับต่ำก็มีส่วนทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจชะลอตัวลง

รูปที่ 1.1 ภาวะอัตราเงินเฟ้อของประเทศไทยในปัจจุบัน

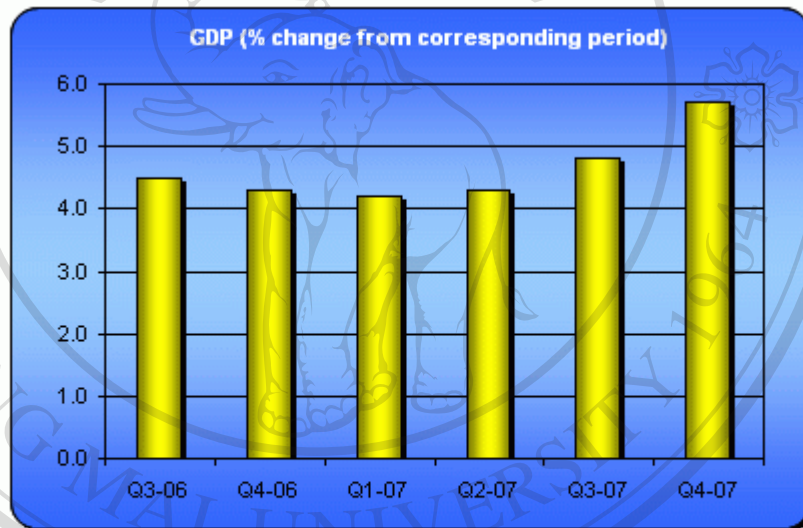
	Sep-07	Oct-07	Nov-07	Dec-07	Jan-08	Feb-08
CPI	2.1	2.5	3.0	3.2	4.3	5.4
Core CPI	0.8	1.0	1.1	1.2	1.2	1.5

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

จากรูปที่ 1.1 แสดงถึงภาวะอัตราเงินเฟ้อของประเทศไทยซึ่งใช้ดัชนีชี้วัดอยู่ 2 ดัชนี คือ ดัชนี CPI และ ดัชนี Core CPI โดยดัชนี CPI คือ ดัชนีราคาผู้บริโภคใช้ในการพิจารณาอัตราเงินเฟ้อทั่วไป ส่วนดัชนี Core CPI คือ ดัชนีราคาผู้บริโภคที่ยังไม่ได้รวมสินค้าหมวดอาหารและพลังงานใช้

ในการพิจารณาอัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน ในเดือนกุมภาพันธ์ 2551 อัตราเงินเฟ้อทั่วไปอยู่ที่ร้อยละ 5.4 เพิ่มขึ้นจากเดือนก่อน อันเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของสินค้าในหมวดพลังงานและอาหารสดเป็นหลัก โดยในหมวดพลังงานนั้นราคาขายปลีกภายในประเทศเพิ่มสูงขึ้นตามราคาน้ำมันในตลาดโลก สำหรับหมวดอาหารสด ผักและผลไม้ก็เพิ่มขึ้นจากผลผลิตที่ได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากฝนตกนอกฤดูกาล ด้านอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานก็เพิ่มสูงขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 1.5 เพิ่มขึ้นจากเดือนก่อนอันเนื่องมาจากราคาสินค้าอื่นๆนอกจากหมวดอาหาร และพลังงาน ก็มีการปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นด้วย

รูปที่ 1.2 อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบัน

	Q3-06	Q4-06	Q1-07	Q2-07	Q3-07	Q4-07
GDP (%)	4.5	4.3	4.2	4.3	4.8	5.7

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

จากรูปที่ 1.2 อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยใช้ GDP เป็นตัววัดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจนั้นพบว่าอัตราการเจริญเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 5.7 เพิ่มสูงขึ้นจากเดือนก่อนอันเนื่องมาจากการส่งออกยังขยายตัวอยู่ในระดับที่ดี เช่นเดียวกับการท่องเที่ยว

จากข้อมูลทางด้านอัตราเงินเฟ้อและข้อมูลการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งเนื่องจากถึงแม้ว่าการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจะเพิ่มสูงขึ้นจากเดือนก่อนก็ตาม แต่การ

เพิ่มขึ้นของอัตราเงินเฟ้อกลับยิ่งเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากราคาน้ำมันโลกที่พุ่งสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและยังมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นอีกซึ่งจะส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าในประเทศและส่งผลทำให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นด้วย

จากที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมด แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของอัตราเงินเฟ้อกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและอัตราเงินเฟ้อโดยใช้แบบจำลองการถดถอย (Bivariate GARCH) เพื่อต้องการทราบทิศทางความสัมพันธ์ของอัตราเงินเฟ้อและอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยว่าเป็นอย่างไร

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเงินเฟ้อของประเทศไทยกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยใช้เทคนิคทางเศรษฐมิติด้วยวิธี Bivariate GARCH เพื่อให้ทราบถึงการปรับตัวระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

1.3 ขอบเขตการศึกษา

แหล่งข้อมูลในการศึกษานี้ ประกอบด้วยข้อมูลรายไตรมาส ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และดัชนีราคาผู้บริโภค ระหว่าง พ.ศ. 2537 – พ.ศ. 2550 รวมทั้งสิ้น 56 กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลออนไลน์ของธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงพาณิชย์

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

- 1) เพื่อที่จะได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจว่าเป็นไปในทิศทางใด
- 2) เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินบทบาทของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยใช้อัตราเงินเฟ้อ และช่วยในการกำหนดนโยบายของภาครัฐในการที่จะทำให้เศรษฐกิจของประเทศมีเสถียรภาพและประสิทธิภาพ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved